

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

12 juni 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2003**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
uitgebracht door mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Wivina Demeester-De Meyer.

Vaste leden :

de heren Ludwig Caluwé, Carl Decaluwe, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heer Jan Verfaillie ;

de heren Marc Cordeel, André Denys, Koen Helsen, Patrick Lachaert ;

de heren Jean Geraerts, Pieter Huybrechts, Frans Wymeersch ;

mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer Robert Voorhamme ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Freddy Sarens, Eddy Schuermans, N... ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Didier Ramoudt, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen ;

mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Jacky Maes, Bruno Tobback ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Loones.

*Zie :***19-A** (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata

– Nr. 2 : Amendementen

– Nr. 3-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 3-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

– Nr. 3-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 3-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

– Nr. 3-E : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

– Nr. 3-F : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

– Nr. 3-G : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

– Nr. 3-H : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

12 (2002-2003)

– Nr. 1 : Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

17 (2002-2003)

– Nr. 1-A : Algemene toelichting

– Nr. 1-B : Toelichting per programma

– Nr. 1-C : Meerjarenbegroting 2003-2006

20-A (2002-2003)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

	Blz.
I. ALGEMENE BESPREKING	4
A. Inleidende uiteenzetting door de heer Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie	4
B. Bespreking	7
II. STEMMING	8

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie heeft de haar toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003 behandeld op 27 mei 2003.

Na een toelichting werd door de CD&V-fractie bij monde van de heer Carl Decaluwe, de afwezigheid aangeklaagd van bepaalde leden van de meerderheid. Er volgde geen bespreking en de begrotingsaanpassing werd na een schorsing bij indicatieve stemming met 7 stemmen, bij 1 onthouding tegen 2 aangenomen.

I. ALGEMENE BESPREKING

A. Inleidende uiteenzetting door de heer Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie

De minister verklaart dat hij er van bij het begin geen doekjes om gewonden heeft dat hij het beleid van zijn voorganger grotendeels zal voortzetten, daar zijn visie over het te voeren mobiliteitsbeleid strookt met deze van zijn voorganger. Tevens wil hij de inspanningen die Steve Stevaert heeft geleverd wat betreft de kredieten die beschikbaar zijn voor mobiliteit, openbare werken en energie absoluut niet miskennen.

Het is onmiskenbaar een grote stap vooruit geweest voor het mobiliteitsbeleid dat Steve Stevaert erin is geslaagd de Vlaamse regering te overtuigen te investeren in openbare werken en openbaar vervoer en hiervoor de nodige bijkomende kredieten te reserveren in de begrotingen gedurende de voorbije jaren.

De grootste bekommernis voor de komende jaren zal erin bestaan om de inspanningen op dit hoog niveau verder te zetten.

Wat hier voorligt, is de aanpassing van de begroting 2003. Het is in essentie de bedoeling van een dergelijke aanpassing om de door het Vlaams Parlement goedgekeurde begroting voor 2003 te verifiëren aan wijzigingen in technische parameters en aan de evolutie van behoeften op het niveau van specifieke dossiers. Sinds twee jaar wordt er bij de begrotingscontrole bovendien een verdeling gemaakt van de middelen beschikbaar in het FFEU

(Financieringsfonds voor schuldafbouw en éénmalige investeringsuitgaven).

Over die verdeling waren bij de begrotingsopmaak in september vorig jaar binnen de Vlaamse regering al een aantal principes overeengekomen waarvoor deze middelen zouden gebruikt worden. Het voornaamste is dat de toen uitgestippelde krijtlijnen nu effectief worden ingevuld.

De minister komt dan direct tot de meest in het oog springende belangrijke kredietinschrijving op het FFEU, namelijk 100 miljoen euro voor verkeersveiligheid. In het bijzonder zullen hiermee op een zeer versnelde manier gevaarlijke kruispunten of wegvakken worden aangepast om ze verkeersveiliger te maken voor alle weggebruikers. Deze inspanning dient 5 jaar aangehouden te worden om een volledige wegwerking van de op dit ogenblik gekende risicovolle punten te bereiken.

In principe wordt er 20 miljoen euro per provincie per jaar ter beschikking gesteld om de draagkracht niet te overschrijden.

Binnen het gemeenschappelijk vervoer wordt de dotatie van De Lijn opnieuw verhoogd.

Ten eerste is de kostprijs van de externe busexploitatie verhoogd. Hierover werd reeds ruim gedebatteerd in deze commissie.

Daarenboven wordt een bijkomend deel van de vorig jaar overgehevelde convenantprojecten aan de dotatie toegevoegd. Zoals men weet, wordt een convenantproject regulier na twee jaar een positieve evaluatie te hebben gekregen. Hiervoor worden de kredieten dan telkens overgeheveld naar de basisdotatie van De Lijn. Op het reeds overgehevelde bedrag is nog een correctie doorgevoerd op basis van de effectief gekende kostprijs na het afsluiten van het jaar.

Tevens werden de nodige kredieten van het departement Onderwijs overgedragen voor het personeel dat bij de diensten van De Lijn zal instaan voor de organisatie van het leerlingenvervoer.

Tot slot zijn nog aanvullende middelen voorzien voor twee nieuwe projecten, namelijk 'autodelen' en 'onderhoud van de schuilhuisjes'.

Het project autodelen is een proefproject. Het is de bedoeling om op basis van de ervaringen die worden opgedaan naar de toekomst meerdere projecten op te starten indien de projecten positief kunnen geëvalueerd worden. Momenteel worden de

onderhandelingen gefinaliseerd en zal eerstdaags een dergelijk proefproject kunnen worden opgestart.

Het tweede project is een scherpe verhoging van het onderhoud van de schuilhuisjes. Het betreft voornamelijk de gesubsidieerde schuilhuisjes. Het zal in samenwerking met collega Landuyt worden gerealiseerd. De VVM verkrijgt hierbij extra middelen om een coördinator aan te werven. Collega Landuyt zal via zijn kredieten laaggeschoolden inschakelen met de bedoeling deze mensen terug kansen te geven op de arbeidsmarkt. Bij De Lijn wordt een coördinator aangeworven die de groep zal leiden.

Sinds de tariefhervorming is ingezet, werd een apart financieringsmechanisme gehanteerd voor De Lijn met de bedoeling een zicht te behouden op de exacte kostprijs van die tariefhervormingen, onder de vorm van compensatie van de minderontvangsten. Nu de tariefhervorming werd afgerond, is de noodzaak van aparte artikelen op de begroting niet langer noodzakelijk. Integendeel, De Lijn werd niet gestimuleerd om zuivere extra ontvangsten te genereren, want deze werden toch automatisch verrekend als een kleinere minderontvangst. In de toekomst willen we daar zeker van af, daar De Lijn nu een instrument heeft om haar ontvangsten zelf drastisch te verhogen, met name de 3W-extra-pas.

In de beheersovereenkomst werden hieromtrent de nodige afspraken gemaakt. Met dit abonnement kan een werkgever een netabonnement aanschaffen voor al zijn werknemers. In dat geval krijgt de echtgenote van de betrokken werknemer er een gratis netabonnement bovenop. Op deze wijze kunnen deze abonnementen zowel gebruikt worden voor het wonen, het werken en het winkelen.

Met de federale ministers bevoegd voor sociale zaken en financiën werden akkoorden afgesloten dat deze abonnementen vrijgesteld zijn van sociale en fiscale bijdragen, zowel voor de werkgever als voor de werknemer. Dit is uiteraard een belangrijke voorwaarde voor het instrument. Op deze wijze ontstaat er een win-win-win-situatie, met andere woorden : de werkgever, de werknemer en het openbaar vervoer winnen erbij.

Voor de werknemer is het eenvoudig : de woonwerk-verplaatsing wordt gratis.

Deze formule zal ongetwijfeld een sterke stimulans zijn om meer met het openbaar vervoer naar het werk te gaan en om het openbaar vervoer meer in

de vrije tijd te gaan gebruiken, i.p.v. de auto. De minister verwijst hierbij naar de effecten die bekomen werden bij de Vlaamse administratie naar aanleiding van de beslissing van de Vlaamse regering om het woon-werk-abonnement volledig terug te betalen.

Het ondersteunend personeel bij de VVM werd hiervoor reeds aangeworven bij De Lijn. Het is de bedoeling dat dit personeel op een actieve manier de boer op gaat naar bedrijven en instellingen die interesse hebben en tevens de specifieke problemen inzake bediening van het betrokken bedrijf of instelling meenemen in het pakket.

Minister Gilbert Bossuyt verwijst hierbij naar de begrotingsopmaak 2003 waarbij een krediether-schikking werd doorgevoerd om mobiliteitsconsulenten te kunnen aanwerven bij de VVM.

Op het vlak van de schoolvervoerplannen zal het ambitieus programma in een eerste fase beperkt worden tot een aantal proefprojecten. Hiervoor werden de kredieten dan ook verminderd in de begroting en overgeheveld naar het investeringskrediet.

Op basis van de ervaringen die in deze proefprojecten worden opgedaan, zal een kader en een verder traject voor schoolvervoerplannen worden uitgestippeld.

De minister benadrukt dat de verkoop van de BUZZY-abonnementen en van de OMNI-passen explosief blijft stijgen.

Tengevolge hiervan is het aantal reizigers in de maanden januari-maart 2003 ten opzichte van de maanden januari-maart 2002 met meer dan 20% gestegen.

Uiteraard levert het geregeld vervoer op deze wijze ook een belangrijke bijdrage aan het leerlingenvervoer. In het kader van de studies rond het netmanagement zal het geregeld vervoer trouwens systematisch mee bekeken worden in het kader van het leerlingenvervoer.

Verder zijn nog een aantal verschuivingen te noteren die, net zoals binnen de begroting van Energie te maken hebben met een correcte aanrekening van bepaalde uitgaven op de juiste basisallocatie en met nog ontvangen of verwachte facturen op een paar begrotingsposten die uitdovend waren.

Tevens zal men ook een aantal verschuivingen kunnen vaststellen in de betalingskredieten. Dit is in

eerste instantie op basis van de betaalkalender zoals ze op dit ogenblik wordt geraamd. Bovendien werden, op basis van ervaring (en niet enkel van de voorbije jaren) al te optimistische ramingen afgezwakt op de respectievelijke begrotingspost zelf en werd het overgeheveld naar andere basisallocatie waarop met zekerheid bijkomende kredieten nodig waren en werd het 'bufferkrediet' op programma 69.9 – onder de voogdij van minister Van Mechelen – gespijsd. Van hieruit kunnen dan op een eenvoudige manier overhevelingen gebeuren naar begrotingsposten waar zich daadwerkelijk tekorten voordoen.

Voor de luchthavens werden de noodzakelijke betalingskredieten ingeschreven op de investeringskredieten, verder wordt een krediet voorzien voor de betaling van de gepresteerde uren van de managers ten gevolge van de verbreking van de overeenkomst en ten derde worden de werkingsdotaties verhoogd voor de opvang van de daling in de eigen ontvangsten ten gevolge van de internationale crisis in het luchtverkeer waaraan ook onze regionale luchthavens niet ontsnappen. Door de daling inzake luchtverkeer worden een aantal uitbreidingsinvesteringen uitgesteld die op dit ogenblik tijdelijk onverantwoord zijn geworden.

De minister legt er de nadruk op dat de realisatie van het Instrumenten Landing Systeem (ILS) aan de zeezijde onverminderd wordt verder gezet. Volgens de huidige planning zal de ILS voor het einde van dit jaar operationeel zijn, waardoor er meer vluchten vanuit zee zullen kunnen landen, ook bij slecht zicht en 's nachts. Hierdoor zal de hinder voor de inwoners van de stad Oostende – wijk Stene nog verder kunnen dalen.

Minimalisering van de gemotoriseerde verkeersbehoefte kan leiden tot gedragsverandering. De promotie van het thuislaten van de auto is hierin een item dat een traditie is geworden, zelfs op Europese schaal. Voor de promotie van de Car Free Day in september en de organisatie van randactiviteiten wordt de subsidie aan de Vlaamse Stichting Verkeerskunde verhoogd.

Een ander accent in het kader van de verkeersveiligheid is het rijgedrag en de beheersing van het voertuig. Samen met de VDAB – die dit experiment ziet vanuit het verhogen van het aanbod van werkgelegenheid door herscholing – zal een rijsimulator voor vrachtwagens worden geïnstalleerd. Hiermee wordt dus een dubbel doel bereikt : een verhoging van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en een verhoging van de rijvaardigheid die de verkeersveiligheid ten goede komt.

Wat de waterwegen betreft en specifiek de binnenvaart, wordt de dotatie aan de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer verhoogd omwille van enerzijds de overheveling van het personeel actief op het kanaal Leuven-Dijle van de administratie Waterwegen en Zeewezen naar de NV Zeekanaal en anderzijds de compensatie van de daling van de eigen inkomsten uit retributies ten gevolge van de vrijstelling van verdeelkeringen in het programmadecreet bij de begroting 2003.

Het laatste doet zich ook voor bij de Dienst voor de Scheepvaart, doch hier is de minderontvangst ook gedeeltelijk een gevolg van de afschaffing van de supplementaire vergoeding welke door de schippers moet worden betaald voor de nachtbediening van de sluizen.

In het licht van de promotie van de binnenvaart werden de basistarieven van de scheepvaartrechten reeds vroeger verlaagd. De minister heeft nu besloten om de overblijvende anomalie in deze tarifiering weg te werken, waardoor een bijkomende impuls voor het vervoer via de waterweg wordt gegeven.

Op het FFEU wordt er voor de waterwegen voorzien in een aanvullende financiering ten behoeve van de havens. Tevens worden binnen de sector van de havens kredieten overgeheveld van de gewone begroting naar het Vlaams Infrastructuurfonds in functie van de noodwendigheden op de juiste basisallocatie en op basis van de voorbereidingsfase of uitvoeringstoestand van specifieke werken.

Binnen de sector Zeewezen worden kleine verschuivingen doorgevoerd voor een optimale aanwending van de beschikbare kredieten.

Vorig jaar werd de DAB Vloot opgericht. De minister staat er garant voor dat de financiële toestand van de DAB Vloot niet wordt gehypothekeerd. Hiervoor worden de meerkosten waarmee de DAB als overheidsinstelling, wordt geconfronteerd, vertaald in een dotatieverhoging. Ook voor de aanwerving van noodzakelijk bijkomend personeel wordt een dotatieverhoging toegekend zodat ze in staat is haar dienstverlening op een degelijke wijze te vervullen.

Tevens wordt haar een bijkomende dotatie toegekend voor de betaling van de overgenomen verbintenissen van de administratie Waterwegen en Zeewezen, afdeling Vloot.

Ten gevolge van het felle regenweer van de voorbije winter wordt er binnen het FFEU een speci-

fiek bijkomend krediet van 6,7 miljoen euro voorzien voor bijkomende investeringen op dit vlak ter verhoging van de veiligheid van en ter voorkoming van schade bij de burgers.

Binnen het Vlaams Infrastructuurfonds worden de nodige verschuivingen doorgevoerd om de havenwerken, en in het bijzonder het Deurganckdok in Antwerpen te laten verlopen volgens de planning. Hiervoor worden de onbelaste reserves uit het verleden aangewend en bijkomende inkomsten, ondermeer vanuit het Vlaams Fonds voor de Lastenbelasting als tussenkomst in de betaling van een schadegeval uit de jaren '80 dat vorig jaar volledig ten laste van de begroting van het VIF was genomen.

Het personeelsbeleid bleef ook niet achterwege. Vanuit diverse begrotingsposten werden kredieten overgeheveld naar programma 99.1 voor de aanwerving van noodzakelijke personeelsleden, ondermeer om de veiligheid van de waterlopen te bevorderen.

Tot slot valt er op het vlak van Energie weinig te melden dat met de aangepaste begroting te maken heeft. Er zijn quasi geen wijzigingen ten aanzien van de initiële begroting. Er zijn twee verschuivingen van kredieten die te maken hebben met een correcte aanrekening van uitgaven conform de ESR-nummering van de begroting.

De dotatie aan de Vlaamse reguleringsinstantie werd verminderd met het onbelaste saldo van de rekeningen op het einde van het vorige jaar, net zoals dit bij elke overheidsinstelling gebeurt.

B. Bespreking

De heer Carl Decaluwe verklaart dat hij zich niet geroepen voelt om hier in commissie tussen te komen – alhoewel hij de begrotingsbespreking grondig voorbereid heeft en een batterij vragen klaar heeft – omdat de meerderheid slechts met drie leden aanwezig is. Hetzelfde lid benadrukt dat hij al zijn vragen die betrekking hebben op de begrotingscontrole 2003 rechtstreeks in plenaire vergadering zal stellen. Hij hoopt daar meer toehoorders te hebben.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh is van oordeel dat de heer Carl Decaluwe een verkeerde inschatting maakt. Hij moet zijn vragen niet stellen aan de collega's maar aan de minister die vergezeld is van een aantal deskundigen.

De heer Carl Decaluwe repliceert dat de minister ook in plenaire vergadering aanwezig zal zijn en daar kan antwoorden op de gestelde vragen. Het lid dringt dan ook aan op een stemming.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh laat opmerken dat de lage aanwezigheidsgraad veroorzaakt wordt door de veelheid aan commissievergaderingen die hic et nunc doorgaan.

De heer Carl Decaluwe repliceert dat hij dit verhaalje al jaren hoort. Hij herhaalt nogmaals dat de begrotingsbesprekingen wat zijn fractie betreft, ditmaal in plenaire vergadering zullen gevoerd worden.

Minister Gilbert Bossuyt repliceert dat daardoor het beeld van het parlement negatief wordt naar voor gebracht. Hij heeft begrip voor de houding van de heer Decaluwe maar is van oordeel dat men niet altijd voor de galerie moet praten. De minister verklaart dat hij en zijn medewerkers ter beschikking staan om te antwoorden op de vragen die de parlementsleden wensen te stellen omtrent de begrotingscontrole.

De heer Carl Decaluwe blijft bij zijn standpunt om zijn tussenkomst te houden in plenaire vergadering. Hij herinnert eraan dat hij jaarlijks tijdens de begrotingsbesprekingen een resem gedetailleerde vragen stelt ; hij zal nu het geweer van schouder veranderen en rechtstreeks in plenaire vergadering de minister ondervragen over de begroting. Hij roept trouwens de parlementsvoorzitter op om in te grijpen : de parlementsleden die hier in commissie hard en degelijk werk verrichten, worden gedegradeerd tot 3de en 4de klasse. Hij doet daar niet langer aan mee en hoopt dat de pers daar schandaal over maakt. Hij moet trouwens vaststellen dat in commissie elk inhoudelijk debat uit de weg wordt gegaan. Hij laakt eveneens de schrijnende afwezigheid van de parlementsleden in commissie en roept de parlementsvoorzitter op om de afwezigheden van de leden in de diverse commissies op te vragen.

De heer Robert Voorhamme repliceert dat de heer Carl Decaluwe toch niet kan verwachten dat de meerderheid hier de minister zal ondervragen. Dit is de taak van de oppositie.

Minister Gilbert Bossuyt is van oordeel dat de heer Carl Decaluwe hiermee een verkeerd signaal geeft : het beeld van het parlement wordt hiermee nog eens negatief in het daglicht gesteld.

II. STEMMING

De Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie heeft de haar toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 bij indicatieve stemming met 7 stemmen, bij 1 onthouding tegen 2 aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Gracienne

Wivina

VAN NIEUWENBORGH

DEMEESTER-
DE MEYER
